

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 05-10-2022

Αριθ. Πρωτ. : 95213 - 05-10-2022

Ταχ. Δ/ση	: Πλατεία Κάνιγγος	ΠΡΟΣ :	ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
Ταχ. Κώδικας	: 10677		
Πληροφορίες	: Τσαγκούρου Στ.	ΚΟΙΝ:	ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)
Email	: neosnomos@mindev.gov.gr		

ΘΕΜΑ: «Εγκύκλιος εφαρμογής των παρ. 9 έως 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 περί εφαρμογής της ρήτρας αναπροσαρμογής των τιμών στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών»

Με την παρούσα εγκύκλιο διευκρινίζονται τα ζητήματα που αφορούν στην εφαρμογή των παρ. 9 έως 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 περί εφαρμογής της ρήτρας αναπροσαρμογής των τιμών στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών.

Οι ανωτέρω διατάξεις εξειδικεύουν και καθορίζουν τον τρόπο εφαρμογής της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016 ως προς το σημείο της πρόβλεψης στα έγγραφα της σύμβασης και της εφαρμογής σαφούς, ακριβούς και ρητής ρήτρας αναπροσαρμογής της τιμής. Ειδικότερα, η ρήτρα αναθεώρησης των τιμών που προβλέπει ως δυνατότητα ενσωμάτωσης στα έγγραφα της σύμβασης η περ. α της παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, εξειδικεύτηκε και καθορίστηκε ρητά στις παρ. 9 έως και 10α του άρθρου 53 τόσο με την πρόβλεψη συγκεκριμένου μαθηματικού τύπου στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης όσο και με τη συνάρτηση εφαρμογής αυτού με συγκριμένες προϋποθέσεις.

Στα κάτωθι σημεία της παρούσας δίνονται οδηγίες και παρουσιάζονται παραδείγματα εφαρμογής των οικείων νομοθετικών διατάξεων:

Α. Αναπροσαρμογή των τιμών στις συμβάσεις προμηθειών

Για την αναπροσαρμογή των τιμών στις συμβάσεις προμηθειών, συμπεριλαμβανόμενων των συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει συμφωνίας – πλαίσιο (εκτελεστικές συμβάσεις), στο πλαίσιο διαγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης που εκκινούν από την 01-10-2022, οι αναθέτουσες αρχές έχουν τις ακόλουθες επιλογές:

Επιλογή 1η

A.1) Εφαρμόζουν τον μαθηματικό τύπο που προβλέπεται στην παρ. 9α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016:

$$T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \Delta TK)$$

Όπου **ΔΤΚ**: ο δείκτης τιμών καταναλωτή της συγκεκριμένης κατηγορίας στην οποία υπάγονται τα αγαθά, όπως έχει ανακοινωθεί από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) για τον μήνα που προηγείται του χρόνου παράδοσης των αγαθών, σε σχέση με τον ίδιο μήνα του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα, και **ανακοινώνεται σε μηνιαία βάση από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων**

T_{προσφοράς}: η τιμή της οικονομικής προσφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και

T: η αναπροσαρμοσμένη τιμή.

A.2) Η εφαρμογή του μαθηματικού τύπου (ρήτρας αναπροσαρμογής) υπόκειται σε τέσσερις (4) προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά:

α) έχουν παρέλθει, κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών, δώδεκα (12) μήνες τουλάχιστον από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, που καθορίζεται στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης.

Η προϋπόθεση αυτή τίθεται προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η ρήτρα αναπροσαρμογής εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις που ο χρόνος παράδοσης των αγαθών (ή μέρους αυτών) είναι βέβαιο ότι απέχει δώδεκα (12) μήνες τουλάχιστον από το χρόνο υποβολής των προσφορών, δηλαδή σε χρόνο που ο επιμελής ανάδοχος δεν μπορεί να προβλέψει την εξέλιξη των τιμών και να αναλάβει το σχετικό επιχειρηματικό ρίσκο. Για την περίπτωση της σύναψης εκτελεστικών συμβάσεων δυνάμει συμφωνίας – πλαίσιο ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών εννοείται η υποβολή των προσφορών για την ανάθεση της συμφωνίας πλαίσιο.

β) Η σύμβαση που συνάπτεται έχει διάρκεια μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών.

Η προϋπόθεση αυτή τίθεται προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η ρήτρα αναπροσαρμογής εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις που από τα έγγραφα της σύμβασης προκύπτει με βεβαιότητα ότι τα συμφωνημένα αγαθά (ή μέρος αυτών) θα παραδοθούν σε χρόνο που απέχει δώδεκα (12) μήνες τουλάχιστον από το χρόνο σύναψης της σύμβασης. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται ότι οι υποψήφιοι ανάδοχοι δεν έχουν κίνητρο να παρακωλύουν την πρόοδο της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης προκειμένου να επωφεληθούν των αναπροσαρμοσμένων τιμών που θα ελάμβαναν αν η παράδοση των αγαθών καθυστερούσε λόγω της καθυστέρησης των διαδικασιών ανάθεσης της σύμβασης.

Επισημαίνεται ότι η παρούσα προϋπόθεση αφορά και στις συμφωνίες πλαίσιο που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές, η διάρκεια των οποίων είναι μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών.

γ) ο δείκτης τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ), της συγκεκριμένης κατηγορίας, είναι μικρότερος από μείον τρία τοις εκατό (-3%) και μεγαλύτερος από τρία τοις εκατό (3%).

Η προϋπόθεση αυτή τίθεται προκειμένου να μην λαμβάνει χώρα αναπροσαρμογή των τιμών όταν οι αυξήσεις / μειώσεις του ΔΤΚ είναι τόσο μικρές που θα μπορούσαν ευλόγως να έχουν προβλεφθεί από τον επιμελή ανάδοχο και για μακρό χρονικό διάστημα (σταθερές οικονομικές συνθήκες).

δ) η αναθέτουσα αρχή διαθέτει τις απαραίτητες πιστώσεις για την εφαρμογή της αναπροσαρμογής της τιμής.

Η προϋπόθεση αυτή τίθεται προκειμένου να διασφαλιστεί το δημόσιο συμφέρον, που έχει, σε ορισμένες περιπτώσεις, υπερέχουσα θέση σε σχέση με τα βλαπτόμενα συμφέροντα του διοικούμενου. Ειδικότερα, είναι εύλογο ότι, όπως ο ανάδοχος της σύμβασης, έτσι και η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί να προβλέψει με ασφάλεια την εξέλιξη του ΔΤΚ μεσομακροπρόθεσμα προκειμένου να έχει με ακρίβεια εκτιμήσει από το χρόνο σύνταξης των εγγράφων της σύμβασης το ύψος των πιστώσεων που θα χρειαστούν για την εφαρμογή της ρήτρας αναπροσαρμογής των τιμών. Συνεπώς, στο χρόνο που θα πρέπει να λάβει χώρα η αναπροσαρμογή, η αναθέτουσα αρχή την εφαρμόζει εφόσον έχει την οικονομική δυνατότητα, δηλαδή διαθέτει ή μπορεί να εξασφαλίσει τις απαραίτητες πρόσθετες πιστώσεις. Αν ωστόσο, η αναθέτουσα αρχή δεν έχει την απαραίτητη οικονομική δυνατότητα, στο χρόνο που θα πρέπει να λάβει χώρα η αναπροσαρμογή, δεν υποχρεούται να εφαρμόσει τη ρήτρα αναπροσαρμογής αλλά μπορεί να ενεργήσει σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει τις αναγκαίες πιστώσεις, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του διοικητικού δικαίου και της εφαρμογής τους υπέρ του διοικούμενου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εφαρμόζει αναλόγως τη ρήτρα αναπροσαρμογής, με αναπροσαρμογή (αύξηση) των τιμών μονάδας και με παράλληλη μείωση των προς παράδοση ποσοτήτων της προμήθειας προκειμένου να είναι επαρκείς οι ήδη διατιθέμενες πιστώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη νομική δέσμευση, εφόσον συναινεί ως προς την μείωση αυτή και ο ανάδοχος. Προφανώς, στην περίπτωση αυτή απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

Υπογραμμίζεται ότι, σε κάθε περίπτωση, η άσκηση της παρεχόμενης διακριτικής ευχέρειας από τα όργανα της διοίκησης κρίνεται από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια εφόσον ο διοικούμενος ασκήσει τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα δικαστικής προστασίας.

Για λόγους ασφάλειας δικαίου, ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και για την εξασφάλιση της συναίνεσης του αναδόχου, ήδη πριν από τη σύναψη της σύμβασης, προτείνεται στις αναθέτουσες αρχές η ενσωμάτωση στα έγγραφα της σύμβασης σχετικού όρου ως εξής:

«Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή, κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών δεν διαθέτει τις αναγκαίες πιστώσεις μπορεί να εφαρμόζει αναλόγως τη ρήτρα αναπροσαρμογής, με αναπροσαρμογή (αύξηση) των τιμών μονάδας και με παράλληλη μείωση των ποσοτήτων της προμήθειας, σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{Προσφοράς}}}{T}$$

Όπου **Π**: η παραλαμβανόμενη ποσότητα, **Π_{σύμβασης}**: η ποσότητα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Στην ανωτέρω περίπτωση η αναθέτουσα αρχή εκδίδει σχετική απόφαση τροποποίησης της σύμβασης σύμφωνα με την περ. α της παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

Επισημαίνεται ότι η εφαρμογή του όρου περί αναπροσαρμογής των τιμών λαμβάνει χώρα πάντοτε υπό τους περιορισμούς του άρθρου 132 περί τροποποίησης συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους. Εφίσταται ιδιαιτέρως η προσοχή των αναθετουσών αρχών στην νομοθετική υποχρέωση που προβλέπεται στο ανωτέρω άρθρο περί μη δυνατότητας αύξησης της τιμής περισσότερο από το 50% της αξίας της αρχικής σύμβασης. Η υποχρέωση αυτή τηρείται σε κάθε περίπτωση ακόμα και αν η αξία της σύμβασης που θα προέκυπτε μετά την εφαρμογή του μαθηματικού τύπου είναι μεγαλύτερη του 50% της αξίας της (αρχικά) συναφθείσας σύμβασης.

Περαιτέρω δίνονται κάποιες πρόσθετες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή της ρήτρας περί αναπροσαρμογής των τιμών:

A.3) Η αναπροσαρμογή των τιμών της προμήθειας εφαρμόζεται κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών στην αναθέτουσα αρχή δηλαδή μετά τη σύναψη-υπογραφή της οικείας σύμβασης. Για την εφαρμογή της αναπροσαρμογής δεν απαιτείται η τροποποίηση της σύμβασης αφού η αναπροσαρμογή, προβλέπεται από τις οικείες νομοθετικές διατάξεις, να ενσωματωθεί υποχρεωτικά (υπό την προϋπόθεση η διάρκεια της σύμβασης να είναι μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών) ως όρος στα έγγραφα της σύμβασης και συνεπώς δεσμεύει και τα δύο μέρη. Για την εφαρμογή της ρήτρας αναπροσαρμογής απαιτείται από τα όργανα της αναθέτουσας αρχής να λάβουν υπόψη τη σχετική ανακοίνωση (εγκύκλιος σχετικά με τις μεταβολές του ΔΤΚ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων που δημοσιεύεται με κάθε πρόσφορο μέσο και ιδίως στη διεύθυνση www.mindev.gov.gr.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή διαθέτει τις απαιτούμενες πιστώσεις και αυτές προβλέπονται στην εκδοθείσα, πριν την προκήρυξη της διαγωνιστικής διαδικασίας ανάθεσης, απόφαση ανάληψης υποχρέωσης, η πληρωμή του αναδόχου διενεργείται απευθείας από τις οικονομικές υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής εφαρμόζοντας τον τύπο περί της αναπροσαρμογής της τιμής ως αυτός περιλαμβάνεται στο συναφθέν συμφωνητικό (σύμβαση) χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης.

Στην περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή δεν διαθέτει τις απαιτούμενες πιστώσεις αλλά δύναται να τις εξασφαλίσει, τότε μετά την έκδοση των απαιτούμενων αποφάσεων ανάληψης των σχετικών υποχρεώσεων, οι οικονομικές υπηρεσίες της αναθέτουσας ενεργούν ως άνωθεν.

A.4) Η αναπροσαρμογή των τιμών της προμήθειας γίνεται βάσει του ΔΤΚ της συγκεκριμένης κατηγορίας στην οποία υπάγονται τα αγαθά, όπως έχει ανακοινωθεί από την Ελληνική Στατιστική

Αρχή (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) για τον μήνα που προηγείται του χρόνου παράδοσης των αγαθών, σε σχέση με τον ίδιο μήνα του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκε η προσφορά του οικονομικού φορέα, και ανακοινώνεται σε μηνιαία βάση από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Η συγκεκριμένη κατηγορία θα πρέπει να προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης ώστε να καθίσταται εξ' αρχής σαφές στους προσφέροντες-υποψήφιους αναδόχους ότι τυχόν συντελούμενη κατά το χρόνο παράδοσης αναπροσαρμογή της τιμής αφορά στην εν λόγω κατηγορία.

A.5) Στην περίπτωση των συμφωνιών πλαίσιο και των συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει αυτών (εκτελεστικές συμβάσεις), αναφορικά με την αναπροσαρμογή των τιμών, ισχύουν όσα αναφέρονται στις παρ. Α1 ως Α4 της παρούσας.

Ως προς τις ανωτέρω συμβάσεις, επικουρικά, αναφέρονται τα εξής:

- Η προϋπόθεση α της παρ. Α.2 της παρούσας δηλαδή το χρονικό διάστημα των δώδεκα (12) τουλάχιστον μηνών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, που καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης αφορά στην καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών που ορίζεται στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης δηλαδή στη διακήρυξη για τη σύναψη της συμφωνίας πλαίσιο.
- Η προϋπόθεση β της παρ. Α.2 της παρούσας, δηλαδή η μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών διάρκεια αφορά στην συμφωνία πλαίσιο και όχι στην εκτελεστική σύμβαση.
- Η αναπροσαρμογή των τιμών λαμβάνει χώρα αποκλειστικά κατά το χρόνο παράδοσης των αγαθών υπό τις προϋποθέσεις του νόμου. Συνεπώς, και στην περίπτωση των εκτελεστικών της συμφωνίας πλαίσιο συμβάσεων εφαρμόζεται μετά τη σύναψη αυτών.
- Στην περίπτωση διενέργειας νέου διαγωνισμού για τη σύναψη εκτελεστικής της συμφωνίας πλαίσιο σύμβασης, η τιμή προσφοράς που αναπροσαρμόζεται αφορά στην τιμή που προσέφερε ο οικονομικός φορέας κατά τη διεξαγωγή του νέου διαγωνισμού και όχι στην τιμή που είχε προσφέρει κατά τη διαδικασία ανάθεσης της συμφωνίας πλαίσιο (αρχική οικονομική προσφορά). Για την υποβολή οικονομικής προσφοράς στο πλαίσιο επαναδιαγωνισμού, ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με το νομοθετικό πλαίσιο και τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και δεν έχει τη δυνατότητα να προσφέρει αναπροσαρμοσμένη την τιμή εφαρμόζοντας τον μαθηματικό τύπο της παρούσας, αφού κρίσιμος χρόνος για την αναπροσαρμογή της τιμής είναι ο χρόνος παράδοσης των αγαθών.

A.6) Πρόσβαση των αναθετουσών αρχών σε στοιχεία αναφορικά με την μεταβολή των τιμών

Για την ευχερέστερη και ομοιόμορφη εφαρμογή του μαθηματικού τύπου υπολογισμού της αναπροσαρμοσμένης τιμής από τις αναθέτουσες αρχές, το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων εκδίδει και αναρτά μηνιαίως στην ιστοσελίδα www.mindev.gov.gr και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ δελτίο - ανακοίνωση με τις μεταβολές των τιμών που επήλθαν σε διάφορες κατηγορίες αγαθών λαμβάνοντας υπόψη τα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ σχετικά με τον ΔΤΚ. Το δελτίο μεταβολών των τιμών έχει τη θέση εγκυκλίου και εφαρμόζεται υποχρεωτικά από τις αναθέτουσες αρχές.

A.7) Για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της ρήτρας αναπροσαρμογής παρουσιάζονται τα ακόλουθα αριθμητικά παραδείγματα:

Παράδειγμα 1 - Προμήθεια για την αγορά φωτοτυπικού χαρτιού μεγέθους Α4 με σύναψη σύμβασης διάρκειας μεγαλύτερης των δώδεκα (12) μηνών

Έστω ότι στις 05-10-2022 εκδίδεται διακήρυξη για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας φωτοτυπικού χαρτιού με αντικείμενο την προμήθεια 90.000 δεσμίδων φωτοτυπικού χαρτιού μεγέθους Α4 και διάρκεια εκτέλεσης μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών. Η εκτιμώμενη τιμή μονάδας είναι 3,00 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) και η εκτιμώμενη συνολική αξία της σύμβασης 270.000 ευρώ. Οι παραδόσεις των ποσοτήτων θα γίνουν τμηματικά σε χρονικό διάστημα δύο (2) ετών από την υπογραφή της σύμβασης από τον ανάδοχο. Στη διακήρυξη, με δεδομένο ότι η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών περιλαμβάνεται υποχρεωτικά σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 ρήτρα αναπροσαρμογής των τιμών και επιλέγεται από τις λοιπές κατηγορίες ως συναφής με την οικεία προμήθεια η κατηγορία COICOP5 09541 “ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ”.

Οι υποψήφιοι ανάδοχοι Α, Β και Γ μπορούν να υποβάλουν προσφορές μέχρι τις 14-11-2022, τις οποίες πράγματι υποβάλουν. Η διαδικασία ανάθεσης ολοκληρώνεται στις 15-01-2023 και ο ανάδοχος, που έχει προσφέρει τιμή 2,50 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.), υπογράφει τη σύμβαση στις 30-01-2023.

Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της σύμβασης ο ανάδοχος, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης, παραδίδει 20.000 δεσμίδες στην αναθέτουσα αρχή την 01-04-2023 (τέσσερις (4) πλήρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών). Επειδή, κατά την παράδοση της ως ποσότητας έχουν παρέλθει μόλις τέσσερις (4) πλήρεις μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η ρήτρα αναπροσαρμογής δεν ενεργοποιείται (δεν εφαρμόζεται).

Σε μεταγενέστερο χρονικό σημείο, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της σύμβασης ο ανάδοχος, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης, παραδίδει 10.000 δεσμίδες στην αναθέτουσα αρχή στις 15-03-2024 (δεκαπέντε (15) πλήρεις μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών). Σύμφωνα με την ανακοίνωση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που δημοσιεύεται στη διεύθυνση www.mindev.gov.gr και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, προκύπτει ότι για τον προηγούμενο μήνα από αυτόν στον οποίο έλαβε χώρα η παράδοση των αγαθών, δηλαδή τον Φεβρουάριο 2024 ο ΔΤΚ της κατηγορίας COICOP5 09541 “ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ” έχει αυξηθεί κατά 21,36% σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκαν οι προσφορές (Φεβρουάριο 2022).

Η αναπροσαρμογή της τιμής λαμβάνει χώρα αυτοδίκαια, χωρίς να είναι απαραίτητη η τροποποίηση της σύμβασης, και το τίμημα που θα πρέπει να καταβληθεί στον ανάδοχο υπολογίζεται ως εξής:

$$T_{\text{προσφοράς}} = 10.000 \text{ δεσμίδες} \times 2,50 \text{ €/δεσμίδα} = 25.000 \text{ ευρώ}$$

$$\Delta TK = 21,36\% \text{ ή } 0,2136$$

$$T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \Delta TK) \rightarrow T = 25.000 \times (1 + 0,2136) \rightarrow T = \mathbf{30.340 \text{ €}}$$

εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις ή μπορούν να βρεθούν.

Αν δεν υπάρχουν στην αναθέτουσα αρχή διαθέσιμες πιστώσεις, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του διοικητικού δικαίου και της εφαρμογής τους υπέρ του διοικούμενου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εφαρμόσει αναλόγως τη ρήτρα αναπροσαρμογής, με αναπροσαρμογή (αύξηση) των τιμών μονάδας και με παράλληλη μείωση των ποσοτήτων της προμήθειας προκειμένου να είναι επαρκείς οι ήδη διατιθέμενες πιστώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη νομική δέσμευση, εφόσον συναινεί και ο ανάδοχος ή εφόσον έχει ρητά προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ως όρος η δυνατότητα αυτή. Προφανώς, στην περίπτωση αυτή απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016. Για παράδειγμα, αν η αναθέτουσα αρχή δεν έχει επιπλέον διαθέσιμες πιστώσεις, παρά μόνο το ποσό των 25.000 € (για το οποίο έχει ληφθεί νομική δέσμευση), παραλαμβάνει μόνο την ποσότητα που μπορεί να αγοράσει και που υπολογίζεται από τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{προσφοράς}}}{T}$$

Όπου **Π**: η παραλαμβανόμενη ποσότητα, **Π_{σύμβασης}**: η ποσότητα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Στο συγκεκριμένο παράδειγμα η παραληπτέα ποσότητα θα είναι:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{προσφοράς}}}{T} \rightarrow \Pi = 10.000 \text{ δεσμίδες} \times \frac{25.000}{30.340} \rightarrow$$

$$\Pi = \mathbf{8.240 \text{ δεσμίδες}}$$

Παράδειγμα 2 – Προμήθεια για την αγορά φωτοτυπικού χαρτιού μεγέθους Α4 δυνάμει συμφωνίας – πλαίσιο που συνάπτεται με έναν ανάδοχο (δηλ. χωρίς διενέργεια επαναδιαγωνισμών για τη σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων)

Έστω ότι στις 05-10-2022 εκδίδεται διακήρυξη για την ανάθεση σε έναν ανάδοχο συμφωνίας – πλαίσιο για την προμήθεια φωτοτυπικού χαρτιού με αντικείμενο την προμήθεια 200.000 δεσμίδων φωτοτυπικού χαρτιού μεγέθους Α4). Η εκτιμώμενη τιμή μονάδας είναι 3,00 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) και η εκτιμώμενη συνολική αξία της συμφωνίας - πλαίσιο 600.000 ευρώ. Οι παραδόσεις των ποσοτήτων θα γίνουν τμηματικά σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από την υπογραφή της

συμφωνίας - πλαίσιο από τον ανάδοχο (του συνόλου της συμφωνίας – πλαίσιο ή τμήματος αυτής). Στη διακήρυξη, με δεδομένο ότι η διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο είναι μεγαλύτερη των δώδεκα μηνών περιλαμβάνεται υποχρεωτικά σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 ρήτρα αναπροσαρμογής των τιμών και επιλέγεται από τις λοιπές κατηγορίες ως συναφής με την οικεία προμήθεια η κατηγορία COICOP5 09541 “ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ”.

Οι υποψήφιοι ανάδοχοι Α, Β και Γ μπορούν να υποβάλουν προσφορές μέχρι τις 14-11-2022, τις οποίες πράγματι υποβάλουν. Η διαδικασία ανάθεσης ολοκληρώνεται στις 15-01-2023 και ο ανάδοχος, που έχει προσφέρει τιμή 2,50 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.), υπογράφει τη συμφωνία – πλαίσιο στις 30-01-2023.

Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της συμφωνίας – πλαίσιο, ο ανάδοχος, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης (συμφωνίας – πλαίσιο), υπογράφει στις 15-03-2023 εκτελεστική σύμβαση για την παράδοση 20.000 δεσμίδων στην αναθέτουσα αρχή (ή στις αναθέτουσες αρχές) που συμμετέχουν στη συμφωνία – πλαίσιο ως αγοραστές. Βάσει του χρόνου παράδοσης που έχει προβλεφθεί στα αρχικά έγγραφα της συμφωνίας πλαίσιο, ο ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει τα αγαθά στις 30-06-2023. Επειδή, κατά την παράδοση της ως ποσότητας έχουν παρέλθει μόλις επτά (7) πλήρεις μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η ρήτρα αναπροσαρμογής δεν ενεργοποιείται (δεν εφαρμόζεται).

Σε επόμενο χρονικό σημείο, ο ανάδοχος υπογράφει στις 15-09-2023 νέα εκτελεστική σύμβαση για την παράδοση 30.000 δεσμίδων, στις 31-12-2023. Επειδή, κατά την παράδοση της ως ποσότητας έχουν παρέλθει δεκατρείς (13) πλήρεις μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η ρήτρα αναπροσαρμογής ενεργοποιείται. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που δημοσιεύεται στη διεύθυνση www.mindev.gov.gr και στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ, προκύπτει ότι για τον προηγούμενο μήνα από αυτόν στον οποίο έλαβε χώρα η παράδοση των αγαθών, δηλαδή τον Νοέμβριο 2023 ο ΔΤΚ της κατηγορίας COICOP5 09541 “ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ” έχει αυξηθεί κατά 10,12 % σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκαν οι προσφορές (Νοέμβριο 2022).

Η αναπροσαρμογή της τιμής λαμβάνει χώρα αυτοδίκαια, χωρίς να είναι απαραίτητη η τροποποίηση της εκτελεστικής σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο, και το τίμημα που θα πρέπει να καταβληθεί στον ανάδοχο υπολογίζεται ως εξής:

$$T_{\text{προσφοράς}} = 30.000 \text{ δεσμίδες} \times 2,50 \text{ €/δεσμίδα} = 75.000 \text{ ευρώ}$$

$$\Delta TK = 10,12\% \text{ ή } 0,1012$$

$$T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \Delta TK) \rightarrow T = 75.000 \times (1 + 0,1012) \rightarrow T = 82.590 \text{ €}$$

εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις ή μπορούν να βρεθούν.

Αν δεν υπάρχουν στην αναθέτουσα αρχή διαθέσιμες πιστώσεις, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του διοικητικού δικαίου και της εφαρμογής τους υπέρ του διοικούμενου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εφαρμόσει αναλόγως τη ρήτρα αναπροσαρμογής, με αναπροσαρμογή (αύξηση)

των τιμών μονάδας και με παράλληλη μείωση των ποσοτήτων της προμήθειας προκειμένου να είναι επαρκείς οι ήδη διατιθέμενες πιστώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη νομική δέσμευση, εφόσον συναινεί και ο ανάδοχος ή εφόσον έχει ρητά προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ως όρος η δυνατότητα αυτή. Προφανώς, στην περίπτωση αυτή απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016. Για παράδειγμα, αν η αναθέτουσα αρχή δεν έχει επιπλέον διαθέσιμες πιστώσεις, παρά μόνο το ποσό των 75.000 € (για το οποίο έχει ληφθεί νομική δέσμευση), παραλαμβάνει μόνο την ποσότητα που μπορεί να αγοράσει και που υπολογίζεται από τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{Προσφοράς}}}{T}$$

Όπου **Π**: η παραλαμβανόμενη ποσότητα, **Π_{σύμβασης}**: η ποσότητα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Στο συγκεκριμένο παράδειγμα η παραληπτέα ποσότητα θα είναι:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{Προσφοράς}}}{T} \rightarrow \Pi = 30.000 \text{ δεσμίδες} \times \frac{75.000}{82.590} \rightarrow \Pi = 27.243 \text{ δεσμίδες}$$

Παράδειγμα 3 – Προμήθεια για την αγορά φωτοτυπικού χαρτιού μεγέθους Α4 δυνάμει συμφωνίας – πλαίσιο που συνάπτεται με περισσότερους από έναν οικονομικούς φορείς (δηλ. για τη σύναψη εκτελεστικών συμβάσεων διενεργούνται επαναδιαγωνισμοί)

Έστω ότι εκδίδεται στις 05-10-2022 διακήρυξη για την ανάθεση σε περισσότερους από έναν οικονομικούς φορείς συμφωνίας – πλαίσιο για την προμήθεια φωτοτυπικού χαρτιού με αντικείμενο την προμήθεια 200.000 δεσμίδων φωτοτυπικού χαρτιού μεγέθους Α4 (με διενέργεια επαναδιαγωνισμών). Η εκτιμώμενη τιμή μονάδας είναι 3,00 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) και η εκτιμώμενη συνολική αξία της συμφωνίας - πλαισίου 600.000 ευρώ. Οι παραδόσεις των ποσοτήτων θα γίνουν τμηματικά σε χρονικό διάστημα τριών (3) ετών από την υπογραφή της συμφωνίας - πλαισίου από τον ή τους αναδόχους (του συνόλου της συμφωνίας – πλαισίου ή τμήματος αυτής). Στη διακήρυξη, με δεδομένο ότι η διάρκεια της συμφωνίας-πλαίσιο είναι μεγαλύτερη των δώδεκα (12) μηνών περιλαμβάνεται υποχρεωτικά σύμφωνα με την παρ. 9 του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 ρήτρα αναπροσαρμογής των τιμών και επιλέγεται από τις λοιπές κατηγορίες ως συναφής με την οικεία προμήθεια η κατηγορία COICOP5 09541 “ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ”.

Οι υποψήφιοι ανάδοχοι Α, Β και Γ μπορούν να υποβάλουν προσφορές μέχρι τις 14-11-2022, τις οποίες πράγματι υποβάλουν. Η διαδικασία ανάθεσης ολοκληρώνεται στις 15-01-2023 και οι ανάδοχοι, που έχουν προσφέρει τιμές 2,50 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) ο Α, 2,60 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) ο Β και 2,70 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) ο Γ, υπογράφουν τη συμφωνία – πλαίσιο στις 30-01-2023.

Στη συνέχεια, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της συμφωνίας – πλαίσιο, οι ανάδοχοι, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης (συμφωνίας – πλαίσιο), συμμετέχουν σε επαναδιαγωνισμό για την ανάθεση εκτελεστικής σύμβασης για την παράδοση 20.000 δεσμίδων, με ανώτατη τιμή προσφοράς την τιμή των 2,50 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) για τον Α, 2,60 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) για τον Β και 2,70 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) για τον Γ.

Κατόπιν ο ανάδοχος, έστω ο Α που προσέφερε τιμή 2,40 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.), υπογράφει στις 15-03-2023, εκτελεστική σύμβαση για την παράδοση 20.000 δεσμίδων στην αναθέτουσα αρχή (ή στις αναθέτουσες αρχές) που συμμετέχουν στη συμφωνία – πλαίσιο ως αγοραστές στις 30-06-2023. Επειδή, κατά την παράδοση της ως ποσότητας έχουν παρέλθει μόλις επτά (7) πλήρεις μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η ρήτρα αναπροσαρμογής δεν ενεργοποιείται (δεν εφαρμόζεται).

Σε επόμενο χρονικό σημείο, στο πλαίσιο της εκτέλεσης της συμφωνίας – πλαίσιο, οι ανάδοχοι, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης (συμφωνίας – πλαίσιο), συμμετέχουν σε νέο επαναδιαγωνισμό για την ανάθεση εκτελεστικής σύμβασης για την παράδοση 30.000 δεσμίδων, με ανώτατη τιμή προσφοράς την τιμή των 2,50 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) για τον Α, 2,60 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) για τον Β και 2,70 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.) για τον Γ.

Κατόπιν ο ανάδοχος, έστω ο Β που προσέφερε τιμή 2,30 € / δεσμίδα (χωρίς Φ.Π.Α.), υπογράφει στις 15-09-2023 εκτελεστική σύμβαση για την παράδοση 30.000 δεσμίδων στην αναθέτουσα αρχή (ή στις αναθέτουσες αρχές) που συμμετέχουν στη συμφωνία – πλαίσιο ως αγοραστές, στις 31-12-2023. Επειδή, κατά την παράδοση της ως ποσότητας έχουν παρέλθει δεκατρείς (13) πλήρεις μήνες από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η ρήτρα αναπροσαρμογής ενεργοποιείται. Σύμφωνα με την ανακοίνωση του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, που δημοσιεύεται στη διεύθυνση www.mindev.gov.gr, προκύπτει ότι για τον προηγούμενο μήνα από αυτόν στον οποίο έλαβε χώρα η παράδοση των αγαθών, δηλαδή τον Νοέμβριο 2023 ο ΔΤΚ της κατηγορίας COICOP5 09541 “ΓΡΑΦΙΚΗ ΥΛΗ ΑΠΟ ΧΑΡΤΙ” έχει αυξηθεί κατά 10,12 % σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του έτους κατά το οποίο υποβλήθηκαν οι προσφορές (Νοέμβριο 2022).

Η αναπροσαρμογή της τιμής λαμβάνει χώρα αυτοδίκαια, χωρίς να είναι απαραίτητη η τροποποίηση της εκτελεστικής σύμβασης ή της συμφωνίας πλαίσιο, και το τίμημα που θα πρέπει να καταβληθεί στον ανάδοχο υπολογίζεται ως εξής:

$$T_{\text{προσφοράς}} = 30.000 \text{ δεσμίδες} \times 2,30 \text{ €/δεσμίδα} = 69.000 \text{ €}$$

$$\Delta TK = 10,12\% \text{ ή } 0,1012$$

$$T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \Delta TK) \rightarrow T = 69.000 \times (1 + 0,1012) \rightarrow T = 75.982,8 \text{ €}$$

εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες πιστώσεις ή μπορούν να βρεθούν.

Αν δεν υπάρχουν στην αναθέτουσα αρχή διαθέσιμες πιστώσεις, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του διοικητικού δικαίου και της εφαρμογής τους υπέρ του διοικούμενου, η αναθέτουσα

αρχή μπορεί να εφαρμόσει αναλόγως τη ρήτρα αναπροσαρμογής, με αναπροσαρμογή (αύξηση) των τιμών μονάδας και με παράλληλη μείωση των ποσοτήτων της προμήθειας προκειμένου να είναι επαρκείς οι ήδη διατιθέμενες πιστώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη νομική δέσμευση, εφόσον συναινεί και ο ανάδοχος ή εφόσον έχει ρητά προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ως όρος η δυνατότητα αυτή. Προφανώς, στην περίπτωση αυτή απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016. Για παράδειγμα, αν η αναθέτουσα αρχή δεν έχει επιπλέον διαθέσιμες πιστώσεις, παρά μόνο το ποσό των 75.000 € (για το οποίο έχει ληφθεί νομική δέσμευση), παραλαμβάνει μόνο την ποσότητα που μπορεί να αγοράσει και που υπολογίζεται από τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{Προσφοράς}}}{T}$$

Όπου **Π**: η παραλαμβανόμενη ποσότητα, **Π_{σύμβασης}**: η ποσότητα που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Στο συγκεκριμένο παράδειγμα η παραληπτέα ποσότητα θα είναι:

$$\Pi = \Pi_{\text{σύμβασης}} \times \frac{T_{\text{Προσφοράς}}}{T} \rightarrow \Pi = 30.000 \text{ δεσμίδες} \times \frac{75.000}{75.982,8} \rightarrow$$

$$\Pi = 29.612 \text{ δεσμίδες}$$

Επιλογή 2^η

Σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 9α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να προβλέπει στα έγγραφα της σύμβασης άλλον τύπο αναπροσαρμογής της τιμής εφόσον αυτός είναι σαφής, συγκεκριμένος, αποτυπώνεται μαθηματικά και συντρέχουν διαζευκτικά μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η επιλογή αυτή αιτιολογείται ειδικά βάσει των ιδιοτεροτήτων της σύμβασης. Η προϋπόθεση αυτή τίθεται αποκλειστικά για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων όπου υπάρχει ακριβέστερος, αλλά αντικειμενικός και ευχερώς αποδεικτέος, τρόπος υπολογισμού των αλλαγών στις τιμές των προμηθευόμενων αγαθών. Τέτοιες περιπτώσεις μπορούν να αφορούν ενδεικτικά στις τιμές καυσίμων κίνησης και θέρμανσης, τιμές φαρμακευτικώνσκευασμάτων ή εξειδικευμένου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού καθώς και εξειδικευμένα προϊόντα που είναι προδήλως μη συναφή με τις κατηγορίες που περιλαμβάνονται στους πίνακες μεταβολών του ΔΤΚ που δημοσιεύονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, αλλά υπάρχει για αυτά άλλος, ακριβέστερος, αντικειμενικός και επίσημος τρόπος προσδιορισμού των μεταβολών των τιμών.

Αν τέτοιος τρόπος δεν υπάρχει τότε εφαρμόζεται υποχρεωτικά ο μαθηματικός τύπος του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 και ως κατηγορία είδους επιλέγεται η πλησιέστερη εννοιολογικά από τις κατηγορίες των πινάκων μεταβολών του ΔΤΚ που δημοσιεύονται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή του προβλεπόμενου στα έγγραφα της σύμβασης μαθηματικού τύπου αναπροσαρμογής των τιμών που επιλέχθηκε από την αναθέτουσα αρχή ισχύουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016. Οι αναθέτουσες αρχές δε δύνανται να προβλέπουν μαθηματικό τύπο συναρτώντας την εφαρμογή του από προϋποθέσεις διαφορετικές από αυτές που ορίζονται στο οικείο νομοθετικό πλαίσιο.

β) οι τιμές των αγαθών υπολογίζονται, βάσει επίσημων τιμών αναφοράς (παρατηρητήρια τιμών). Προφανώς, τα ως άνω παρατηρητήρια τιμών είναι εξειδικευμένα παρατηρητήρια τιμών που λειτουργούν στο πλαίσιο της αρμοδιότητας δημόσιων αρχών.

A.8) Παράδειγμα 4 – Προμήθεια υγρών καυσίμων κίνησης με σύναψη σύμβασης ανεξαρτήτου διάρκειας

Έστω ότι εκδίδεται διακήρυξη για την ανάθεση σύμβασης για την προμήθεια καυσίμων κίνησης για χρήση από τα υπηρεσιακά οχήματα της αναθέτουσας αρχής μέχρι του ποσού των 100.000 € (χωρίς Φ.Π.Α.). Η κατακύρωση γίνεται με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας οικονομικής προσφοράς βάσει τιμής που εκφράζεται ως σταθερό ποσοστό έκπτωσης επί της μέσης τιμής της προηγούμενης ημέρας στην Περιφερειακή Ενότητα στην οποία έχει έδρα η αναθέτουσα αρχή και εντός της οποίας κινούνται και ανεφοδιάζονται τα υπηρεσιακά της οχήματα. Η μέση τιμή της προηγούμενης ημέρας στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα προκύπτει από τα δελτία τιμών που αναρτώνται στο Παρατηρητήριο Τιμών Υγρών Καυσίμων (www.fuelprices.gr).

Στην περίπτωση αυτή δεν χρειάζεται να εφαρμοστεί ο βασικός μαθηματικός τύπος αναπροσαρμογής των τιμών αφού οι τιμές των υγρών καυσίμων αναπροσαρμόζονται άμεσα βάσει δεδομένων που αντλούνται από επίσημο παρατηρητήριο τιμών που τηρείται στο πλαίσιο της αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

A.9) Υπό εκτέλεση συμβάσεις/συμφωνίες πλαίσιο προμήθειας αγαθών

Σύμφωνα με την παρ. 2 του ν. 4965/2022, η παρ. 9α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016, μπορεί να εφαρμόζεται, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής, και σε συμβάσεις ή/και συμφωνίες πλαίσιο προμήθειας αγαθών που έχουν ήδη ανατεθεί και εκτελούνται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου. Συνεπώς, οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τον μαθηματικό τύπο που προβλέπεται στην παρ. 9α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 αποκλειστικά και μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που τίθενται σε αυτήν και αναλύθηκαν στην παρούσα. Με δεδομένο ότι για τις εν λόγω συμβάσεις δεν είχε προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ο σχετικός μαθηματικός τύπος, η εφαρμογή του προϋποθέτει την τροποποίηση της οικείας σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

B. Αναπροσαρμογή των τιμών στις συμβάσεις υπηρεσιών

Για την αναπροσαρμογή των τιμών στις συμβάσεις υπηρεσιών, συμπεριλαμβανόμενων των συμβάσεων που συνάπτονται δυνάμει συμφωνίας – πλαίσιο, στο πλαίσιο διαγωνιστικών διαδικασιών ανάθεσης που εκκινούν από την 01-10-2022, οι αναθέτουσες αρχές:

B.1) Για όλες τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, εκτός από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης κτιρίων, μπορούν να ορίζουν με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης ρήτρα περί αναπροσαρμογής της τιμής, υπό τους περιορισμούς του άρθρου 132, τις προϋποθέσεις και τον τρόπο της αναπροσαρμογής αυτής. Στις περιπτώσεις αυτές, για την εφαρμογή της αναπροσαρμογής της τιμής απαιτείται η τροποποίηση της οικείας σύμβασης σύμφωνα με την περ. α της παρ. 1 του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

B.2) Για τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης κτιρίων, εφαρμόζουν υποχρεωτικά, υπό τους περιορισμούς του άρθρου 132 του ν. 4412/2016, ρήτρα αναπροσαρμογής του τιμήματος, εφαρμόζοντας τον ακόλουθο μαθηματικό τύπο:

$$T = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \alpha)$$

Όπου **α**: το ποσοστό αύξησης του κατώτατου μισθού εργαζόμενου σε σχέση με αυτόν που ίσχυε κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών,

T_{προσφοράς}: η τιμή της οικονομικής προσφοράς του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση και

T: η αναπροσαρμοσμένη τιμή.

Παράδειγμα 5 – Αναπροσαρμογή τιμήματος σύμβασης παροχής υπηρεσιών φύλαξης κτιρίων.

Έστω ότι εκδίδεται στις 5-10-2022 διακήρυξη για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών με αντικείμενο τη φύλαξη του κτιρίου της έδρας της αναθέτουσας αρχής με εκτιμώμενη αξία σύμβασης 150.000 ευρώ. Η διάρκεια της σύμβασης ορίζεται στους δεκατέσσερις (14) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.

Οι υποψήφιοι ανάδοχοι Α, Β και Γ μπορούν να υποβάλουν προσφορές μέχρι τις 14-11-2022, τις οποίες πράγματι υποβάλουν. Η διαδικασία ανάθεσης ολοκληρώνεται στις 15-01-2023 και ο ανάδοχος, που έχει προσφέρει τιμή 140.000 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.), υπογράφει τη σύμβαση στις 30-01-2023.

Μετά την υπογραφή της σύμβασης ο ανάδοχος, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τα έγγραφα της σύμβασης, παρέχει τις συμφωνημένες υπηρεσίες και εξοφλείται για αυτές στο τέλος κάθε μήνα παροχής υπηρεσιών, με ποσό 10.000 ευρώ/μήνα. Ωστόσο, την 01-05-2023 εφαρμόζεται, βάσει νομοθετικής πρόβλεψης, αύξηση του κατώτατου μισθού κατά $\alpha=4\%$ και, συνεπώς, ενεργοποιείται η ρήτρα αναπροσαρμογής χωρίς να χρειάζεται η τροποποίηση της σύμβασης. Το νέο ποσό που καταβάλλεται για το μήνα Μάιο 2023 στον ανάδοχο υπολογίζεται ως εξής:

$$T_{05/2023} = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \alpha) \rightarrow T = 10.000 \times (1 + 0,04) \rightarrow T_{05/2023} = \mathbf{10.400 \text{ ευρώ}}$$

Στη συνέχεια, την 01-09-2023 εφαρμόζεται, βάσει νομοθετικής πρόβλεψης, νέα αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 5% και συνεπώς, ενεργοποιείται εκ νέου η ρήτρα αναπροσαρμογής χωρίς να χρειάζεται η τροποποίηση της σύμβασης. Το νέο ποσό που καταβάλλεται για το μήνα Σεπτέμβριο 2023 στον ανάδοχο υπολογίζεται ως εξής:

$$T_{09/2023} = T_{\text{προσφοράς}} \times (1 + \alpha) \times (1 + \alpha_1) \rightarrow T = 10.000 \times (1 + 0,04) \times (1 + 0,05) \rightarrow$$

$$T_{09/2023} = \mathbf{10.920 \text{ ευρώ}}$$

Οι ως άνω αναπροσαρμογές λαμβάνουν χώρα εφόσον η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκείς πιστώσεις. Για την εφαρμογή της αναπροσαρμογής δεν απαιτείται η τροποποίηση της σύμβασης αφού η αναπροσαρμογή, προβλέπεται υποχρεωτικά από τις οικείες νομοθετικές διατάξεις και συνεπώς δεσμεύει και τα δύο μέρη.

Αν δεν υπάρχουν στην αναθέτουσα αρχή διαθέσιμες πιστώσεις, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών του διοικητικού δικαίου και της εφαρμογής τους υπέρ του διοικούμενου, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εφαρμόσει αναλόγως τη ρήτρα αναπροσαρμογής, με αναπροσαρμογή (αύξηση) των τιμών της παρεχόμενης υπηρεσίας και με παράλληλη και ανάλογη μείωση της διάρκειας της σύμβασης ή του όγκου των παρεχόμενων υπηρεσιών προκειμένου να είναι επαρκείς οι ήδη διατιθέμενες πιστώσεις που προκύπτουν από την υφιστάμενη νομική δέσμευση, εφόσον συναινεί και ο ανάδοχος ή εφόσον έχει ρητά προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ως όρος η δυνατότητα αυτή. Προφανώς, στην περίπτωση αυτή απαιτείται τροποποίηση της σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

Εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης και υπό εκτέλεση συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης

Σύμφωνα με την παρ. 3 του ν. 4965/2022, η παρ. 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016, μπορεί να εφαρμόζεται, με απόφαση της αναθέτουσας αρχής:

- α) σε εκκρεμείς διαγωνιστικές διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων / συμφωνιών - πλαίσιο παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης
- β) σε ήδη ανατιθέμενες και υπό εκτέλεση συμβάσεις / συμφωνίες - πλαίσιο παροχής υπηρεσιών καθαριότητας και φύλαξης.

Συνεπώς, οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τον μαθηματικό τύπο που προβλέπεται στην παρ. 10α του άρθρου 53 του ν. 4412/2016 αποκλειστικά και μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις που τίθενται σε αυτήν και αναλύθηκαν στην παρούσα. Με δεδομένο ότι για τις εν λόγω συμβάσεις δεν είχε προβλεφθεί στα έγγραφα της σύμβασης ο σχετικός μαθηματικός τύπος, η εφαρμογή του προϋποθέτει την τροποποίηση της οικείας σύμβασης στο πλαίσιο του άρθρου 132 του ν. 4412/2016.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης
Κοινού και Πρωτοκόλλου

κ.α.α.
ΚΑΣΙΜΗ ΛΑΜΠΡΙΝΗ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Εμπορίου
3. Γραφείο κ. Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων